

B. T. BUNKIN

VILJAA MOSKOVAN JA PIETARIN TYÖLÄISILLE
VUONNA 1918

Tämä tapahtui vuonna 1918. Kaupunkien, varsinkin suurten kaupunkien työläisväestö koki äärimmäistä leipäpulaa. Tällöin Moskovan Neuvoston päätöksellä annettiin työläisjärjestöille elokuussa lupa hankkia viljaa viljavista lääneistä (puolitoista puutaa ruokatarvikkeita syömämiestä kohden) ja kuljettaa esteettömästi rautateitse kuukauden aikana. Jottei sakkiselkäisten joukoista olisi syntynyt hyvin suurta häiriötä liikenteelle, pidettiin pääkaupungin tuotantolaitoksissa työläisten yleisiä kokouksia, joissa ehdotettiin, että lopetettaisiin viljanhaku yksityisesti ja valittaisiin kollektiiveittain edustajat suorittamaan viljanostoa järjestyneesti paikallisten muonituselinten kautta.

Kuukauden kuluttua, kun esteettömän viljankuljetuksen määrä kului umpeen, kävi ilmi, että monet työläisjärjestöt olivat kuluttaneet paljon työläisiltä keräämiään varoja hyödyttömiin viljanhakumatkoihin seudulta toiselle ja palanneet Moskovaan tyhjin käsin. Toiset eivät olleet kyenneet hankkimaan viljaa, toiset eivät olleet ehtineet kuljettaa määrääjassa.

On helppo kuvitella, millainen mieliala oli leivättä jääneillä työläisillä. Vastavallankumouksen agentit vielä kiihottivat tuotantolaitoksissa alkanutta napinaa. Viholliset supisivat, että noin ne sakkiselkäiset ja keinottelijat saivat käyttää täysin määrin hyväkseen viljan vapaan kuljetuksen oikeutta, mutta järjestyneet työläiset, jotka olivat edellisenä vuonna suorittaneet vallankumouksen ja jatkoivat rintamalla kovaa taistelua Neuvostovalan puolesta, olivat jääneet ilman leipää.

Lokakuussa entisellä Kramerin tehtaalla järjestettiin niiden Moskovan työläisjärjestöjen edustajain yleiskaupunkilainen kokous, jotka eivät olleet ehtineet hankkia ja varustaa kollektiiveilleen viljaa. Olin silloin 21-vuotias. Olin työssä Pohjoisen rautatien Savjolovon radalla, jonka työläiset kuuluivat myös osattomiksi jääneisiin. Savjolovon radan sotilaallinen vallan-

kumouskomitea lähetti minut siihen edustajain kokoukseen varoittaen etukäteen kuitenkin, että ei suinkaan saanut toistamiseen sallia liikenteelle haitallista säkkiselkäisten matkustelua.

Yleiskaupunkilaisessa kokouksessa oli työläisedustajia entisiltä Kramerin, Bromleyn ja „Provodnik” tehtaalta, „Dukat”-tehtaalta, Moskovan postilaitoksesta, Rahapajalta, Nikolain (nyk. Lokakuun) rautatien veturivarikolta, Moskovan—Kurskin, Pohjoiselta sekä Kasanin rautateiltä. Moskovan arsenaalin hallinnosta, entisestä Konšinin kankaanvärjäysyhtiöstä, Sotasiain kansankomissariaatista, Korkeimmasta Kansantalouselneuvostosta, „Izvestija” lehden painosta, Moskovan edustajaneuvostosta, kaikista Moskovan sairaaloista, tykistön ylihallinnolta ja monilta muilta järjestöiltä ja laitoksilta. Oli myös vähälukuisten kollektiivien edustajia, esimerkiksi Turgenevin lukusalin toimitsijain, pihamiesten ja vartijoiden liiton, Vapahtaja-Kristuksen temppelin vahtien ja entisen Ljubimovin laivaosakeyhtiön edustajat (viimeksimainitun järjestön edustajat käyttivät rekisteröidessä nimeä „Neuvostotasavallan laivasto”). Kaikkiaan kokoon-tui 467 järjestön väkeä, joka edusti melkein puolimiljoonaista työläisjoukkoa ja näiden perheenjäseniä.

Kaikki puhujat vaativat pidentämään vapaan viljankuljetuksen myöntävän asetuksen voimassaoloaikaa vielä kuukaudeksi. Tietäessäni rautatieliikenteessä vallitsevan tilanteen yritin selittää tovereille, että esteettömän viljankuljetusluvan pidentäminen saattaa kokonaan hunningolle rautatieliikenteen, joka on niinkin kärsinyt sodasta ja säkkiselkäisten kuljeskelusta. Puheeni sai vastaansa tyytymättömiä huutoja.

Kokous päätti valita 3-henkisen valtuuskunnan ja lähettää sen V. I. Leninin luo sopimaan ja ratkaisemaan leipäkysymyksen. Minäkin tulin valituksi valtuuskuntaan.

Totta puhuen, minua hieman peloitti osallistua Vladimir Iljitš Leninin puheille menevään valtuuskuntaan. Sanoin olevani puolueeseen kuulumaton tavallinen rautatieläinen, minut oli valtuutettu osallistumaan vain yleiskaupunkilaiseen kokoukseen ja pyysin jättämään valtuuskunnassa yhden paikan rautatieläisille, että siihen tulisi vallankumouskomitean valtuuttama toveri.

Sotilaallinen vallankumouskomitea, jolle tiedotin yleiskaupunkilaisen kokouksen päätöksestä, asetti minut siihen valtuuskuntaan ja antoi asiaankuuluvan todistuksen.

Valtuuskunnassa oli 3 henkilöä: J. Tjurin (välskäri), P. Bemel (mekaanikko) ja minä. Minusta tuli valtuuskunnan sihteeri ja sain tehtäväkseni valmistaa selostuskirjelmän V. I. Leninin nimelle. Sen tähden valtuuskunnanjäsenet kävivät kotonani — muistaakseni — pari kertaa kirjelmää toimittamassa.

Huhut meistä Vladimir Iljitš Leninin luo menevistä „valtuusmiehistä” levisivät pian Moskovaan. Myöhään illalla lokakuun

25 pnä luokseni tuli kotiin muuan toveri Kulkulaitosten kansankomissariaatista ja vei minut kulkulaitosten kansankomissaarin tov. Nevskin puheille. Kansankomissaari kertoi minulle viljan-kuljetuksessa vallitsevasta tilanteesta sekä niistä vaikeuksista mitä rautatieläisillä siinä oli. Hän pyysi, että painaisin sen kai-ken hyvin mieleeni siltä varalta, jos Vladimir Iljitš kysyy.

Lokakuun 26 pnä lähdimme Kremliin valmistettuamme ensin „valtuuskirjat”. Niissä ei ollut mitään leimoja. Allekirjoitimme — Tjurin valtuuskunnan puheenjohtajana ja minä sihteerinä.

Päivystäjä porttikojuissa Kremlin Troitskin portilla soitti Kansankomissaarien Neuvostoon L. A. Fotijevalle, ja niin saimme pääsylvuan hallitustaloon. Nousimme vastaanottohuo-neeseen kolmanteen kerrokseen päällystakki yllä, salkku kädessä. Tarkastettuaan omatekoiset „valtuuskirjamme” ja otettuaan sel-ville tulomme tarkoituksen L. A. Fotijeva meni ilmoittamaan meistä toveri Leninille.

Päätöksemme mennä Leninin puheille, jolla oli yletön määrä suuria valtiollisia ja puoluehtäviä, tuntui meistä myöhemmin omituiselta, julkealta ja käsittämättömältä. Ja samalla on täy-sin ymmärrettävissä työläisten päätös mennä nimenomaan Leninin puheille, kaikkien työtätekevien rakkaan johtajan ja ystävän luo, johon työväenluokka luotti rajattomasti.

Muutaman minuutin kuluttua meidät kutsuttiin toiseen huo-neeseen, johon pääsimme pienen käytävän kautta. Me aavistimme pian tapaavamme Leninin ja olimme hermostuneita. Emme tien-neet mitä tehdä, mitä puhua, missä pitää käsiä ja päähineitä ja yleensä tunsimme olomme hyvin epämukavaksi.

Yhtäkkiä aukesi pieni ovi, jota vastapäätä me seisomme, ja huoneeseen tuli aivan tavallinen pienenpuoleinen mies, jonka yksinkertainen puku ei ollut lainkaan uusi ja kengät samanlaiset.

— Hyvää päivää, toverit! — sanoi hän pehmeällä ja lämmin-sointisella äänellä ojentäen kätensä.

Hän oli Vladimir Iljitš Lenin.

Luultavasti ympäristön yksinkertaisuus ja vastaanotto sai mieleemme pian tasapainoon ja tunsimme olomme aivan tavalli-seksi, niin kuin olisimme tulleet hyvän toverin luokse keskustele-maan asioistamme.

Esitin pyyntömme ja annoin Vladimir Iljitšille selostuskirjel-män, jonka olin opetellut ulkoa. Hän katseli kirjelmää pikapäin ja sanoi: „Kaikkeen ovat rautatieläiset syyssä!” ja vielä jotain vähemmän imartelevaa rautatieläisistä.

Minut oli edellisenä iltana pumpattu Kulkulaitosten kansan-komissariaatissa täyteen numerotietoja ja faktoja ja sanoin:

— Vladimir Iljitš! Edessäanne seisoo rautatieläinen.

Muistan, miten selkäpiitäni karmi sillä hetkellä. Toverini kat-soivat minuun kauhistuneina luullen, että olin pilannut heiltä

koko asian, mutta oli myöhäistä enää ottaa taka-askelta ja aloin puolustella rautatieläisiä ja syyttää kaikesta muonituselimiä.

— Miltä rautatieltä olette? — kysyi Vladimir Iljitš.

Vastasin:

— Pohjoiselta.

— Vai niin, juuri siltä, joka harjoittaa sabotaašia?

Hänen sanansa ällistyttivät minut niin, että unohdin kaiken mitä olin opetellut, enkä tiennyt mitä puhua edelleen. Toverini joutuivat myös ymmälle eivätkä sanoneet sanaakaan.

Luettuaan selostuksemme Vladimir Iljitš sanoi:

— Teemme toisin. Odottakaa minua täällä.— Ja hän meni työhuoneeseensa.

Auenneesta ovesta näin Iljitšin kirjoituspöydän, korituolin ja takana kirjakaapin.

Kului muutama minuutti. Vladimir Iljitš tuli uudestaan luoksemme ja antoi kirjelapun sanoen:

— Viekää tämä kirjelappu Elintarvikeasiain kansankomissariaattiin toveri Brjuhanoville ja sanokaa työläisille, että voimme tyydyttää heidät leivällä nyt täällä Moskovassa.

Hyvästellessään meitä Vladimir Iljitš pyysi L. A. Fotijevaa tarjoamaan meille aterian ja sitten kääntyen yhtäkkiä minuun päin kysyi:

— Oletteko puolueenjäsen?

Hämäännyin vielä enemmän ja vastasin:

— En, Vladimir Iljitš, suokaa anteeksi, en ole puolueenjäsen.

Vladimir Iljitš taputti minua olalle ja sanoi:

— Mitä siinä on anteeksipyyttämistä? Rehellinen puolueeton on monesti arvokkaampi puolueenjäsenä.

Keskustelumme päättyi siihen ja meidät saatettiin ruokasaliin. Siellä meille tarjottiin maukasta kaalikeittoa, mutta en muista mitä oli toiseksi ruoaksi.

Ruokasalissa luimme V. I. Leninin kirjelapun. Sen sisältö kuului näin:

„Tov. Brjuhanov! Kirjelapun tuojat pyytävät lupaa saada ostaa 1½ puutaa määrääjän jälkeen, koska eivät ehtineet ostaa ajoissa. Mielestäni heitä pitää auttaa toisella tavalla, sillä on mahdotonta uudestaan panna liikkeelle puolentoista puudan hankkijoita ja me pystymme nyt auttamaan heitä toisella tavalla. On ajateltava keino, miten se tehdään. Muistuttakaa minulle tänään Kansankomissaarien Neuvostossa.

KKN:n puhenjohtaja V. Uljanov (Lenin)”.

Kiiruhdimme suoraan Kremlistä Elintarvikeasiain kansankomissariaattiin, joka sijaitti Yläkauppahallilla (nyt siinä on tavaratalo GUM), ja meidät otti heti paikalla vastaan

Elintarvikeasiain apulaiskansankomissaari N. P. Brjuhanov (kansankomissaari tov. Tsurupa oli silloin sairaana).

Keskusteltuamme lyhyesti rekisteröityjen järjestöjen sekä syömämiesten määrästä tov. Brjuhanov sanoi, että tulisimme hänen luokseen seuraavana päivänä, ja hän puolestaan sopii sillä välin asiasta toveri Leninin kanssa.

Palasin kotiin onnellisena ja iloisena. Kaikki ihmiset ja koko ympäristö näytti tuolloin aivan uudelta, valoisalta ja riemukkaalta. Innostuksesta haltioissani kerroin äidille, isälle, veljille ja pikkusiskolle, kuinka tulimme Kremliin ja kuinka olin jutellut — kenen kanssa luulette minun jutelleen? — itsensä Leninin kanssa ja että Lenin oli taputtanut minua olalle ja ikään kuin kehaissut ja rohkaissut. Naapurit riensivät kuulemaan minua, onnenpoikaa, ja kerroin moneen kertaan kaiken, aivan yksityiskohdittain.

Seuraavana päivänä N. P. Brjuhanov sanoi meille, että V. I. Leninin ehdotuksesta ne työläisjärjestöt, jotka eivät olleet ehtineet tuoda viljaa kollektiiveilleen ennen syyskuun 25 päivää, saavat sitä Moskovassa valtion varastoista. Elintarvikeasiain kansankomissariaatti tulee yhdessä meidän, valtuuskunnan jäsenten, kanssa ratkaisemaan sen kysymyksen, mitkä järjestöt missäkin mitassa viljaa saavat, ja sitä varten meille annetaan kansankomissariaatissa huone työpaikaksi ja asiakkaiden vastaanotto paikaksi.

Tehtiin heti suunnitelma, missä järjestyksessä katsotaan ja tyydytetään Moskovon laitosten ja työläisjärjestöjen anomukset. Päätettiin jako suorittaa tältä näkökannalta: 1) Tyydyttää täydellisesti niiden järjestöjen pyynnöt, jotka olivat käyneet hankkimassa viljaa paikkakunnilta mutta eivät olleet tuoneet sitä. 2) Tyydyttää osittain sellaisten järjestöjen pyynnöt, joilta oli viljanhankinta jäänyt suorittamatta heistä riippumattomista syistä, jota paitsi oli otettava huolellisesti selko jokaisesta erillisestä tapauksesta. 3) Piti hylätä niiden järjestöjen pyynnöt, joilla ei ollut viljanhakumatkasta asiapapereita.

Valtuuskuntamme otti järjestöiltä ja laitoksilta vastaan anomukset ja kaikki välttämättömät asiapaperit, tarkasti ne ja valmisti päätökset. Oli tehty vartavasten lomakkeet, me täytimme ne ja annoimme sitten apulaiskansankomissaarin tov. Brjuhanovin, valtuuskuntamme puheenjohtajan sekä sotilasmuonitusbyroon edustajan allekirjoitettaviksi. Sen jälkeen laitosten edustajat voivat mennä hakemaan Moskovon muonitusneuvostosta leipää tai jauhoja kiinteällä hinnalla.

Savjolovon radan työläis- ja toimitsijakollektiivissa, jonka edustajana minä kuuluin valtuuskuntaan, oli 9 tuhatta syömämiestä ja Elintarvikeasiain kansankomissariaatti täytti sen pyynnön antaen 30 naulaa henkeä kohti. Niinmuodoin 4—5 henkinen työläis- tai toimitsijaperhe sai yhdellä kertaa 120—150

naulaa (eli 3—4 puutaa) jauhoja. Kun otetaan huomioon, että korteilla jaettiin silloin leipää puolen naulan päiväannoksina henkilöä kohti, niin on täysin ymmärrettävää niiden työläisten ihastus ja kannatus, jotka saivat heti sellaisen leipävaraston. Savjolovon radan työläisten ja toimitsijain kokouksessa, missä minä selostin, että olimme olleet Leninin puheilla ja että hänen ohjeensa mukaan jokainen työläinen ja toimitsija voi saada heti sinä päivänä varastosta 30 naulaa jauhoja henkilöä kohti, en saanut pitkään aikaan puhutuksi asiaani loppuun, kun suosionosoitukset jyrisivät ja ilo oli niin meluisaa. Päätöslauselmassa kokous tervehti ja kiitti „proletariaatin johtajaa toveri Leniniä, joka vastasi niin lämpimällä myötätunnolla työväen tarpeisiin”. Päätöslauselmassa sanottiin: „Työläiset ovat olleet varmoja siitä, että heillä on johtaja, joka ei unohda työmiehiä...”.

Valtuuskuntamme puheille alkoi pian tulla Moskovan läänin kihlakuntien edustajia sellaisista laitoksista ja järjestöistä, jotka eivät myöskään olleet ehtineet käyttää hyväkseen Moskovan neuvoston päätöstä viljan hankinnasta ja kuljetuksesta 1½ puudan määrinä. Elintarvikeasiain kansankomissariaatin määräyksestä emme kuitenkaan voineet ottaa toisten kaupunkien järjestöjen anomuksia vastaan. Marraskuussa saapui Pietarin työläisten suuri edustajisto, joka soimasi meitä, valtuuskuntaa, lujasti „separatistisesta toiminnasta”, kuten pietarilaiset toverit sanoivat, ja vaati viipymättä ottamaan leipää saavien luetteloihin Pietarin sekä Moskovan läänin kihlakuntien järjestöt.

Päätettiin järjestää toinen kokous, Moskovan työläisjärjestöjen edustajain yhteinen kokous Pietarista saapuneiden edustajien kanssa. Tämä kokous oli määrätty pidettäväksi klo yksi jpp. marraskuun 16 pnä Sokolnikissa, Jermakin kadulla, Työväentalon isossa konserttisalissa. Valtuuskunta kutsui kokoukseen N. P. Brjuhanovin. Hän vastasi: „Tuskin saan aikaa tulla. Yleisissä kokouksissa ei voida kysymyksiä ratkaista. Kysymyksiä pitää ratkaista asiapaperit kädessä”.

Kokous oli runsasväkinen (lähes 2 tuhatta henkeä 525 järjestöstä), niin kuin saattoi olettaakin, ja hyvin myrskyinen. Kokouksen avasi valtuuskuntamme puheenjohtaja tov. Tjurin. Meistä valtuuskunnan jäsenistä ei valittu ketään puhemiesistöön. Pietarilaiset valloittivat aloiteoikeuden. Tov. Aleksejev Pietarin arsenaalista sai ilman vuorojärjestystä puheenvuoron tehdä ilmoituksen. Hän ehdotti, että kokous katsottaisiin edustajakokoukseksi ja siihen kutsuttaisiin apulaiskansankomissaari Brjuhanov tai joku kansankomissariaatin kollegion jäsenistä. Minua kehoitettiin lukemaan ääneen kirje, jolla valtuuskunta oli kutsunut Brjuhanovia kokoukseen, sekä Brjuhanovin vastaus ja kieltäytyminen tulemast. Kokous valitsi 3-henkisen edustajiston keskustelemaan puhelimitse Brjuhanovin kanssa, mutta silläkin

kertaa hän kieltäytyi tulemasta sekä lähettämästä ketään Elin-tarvikeasiain kansankomissariaatista.

Ilmapiiri alkoi kokouksessa tulistua. Tehtiin ehdotuksia, että kysymys piti käsitellä tehtaiden yleisissä kokouksissa ja päätöksissä vaatia jatkamaan Moskovan Neuvoston asetuksen voimassaoloaika.

Kokous rauhoittui vasta Tjurinin onnistuneen esiintymisen ansiosta, hän kun kertoi, miten huomaavaisesti V. I. Lenin oli ottanut meidät vastaan ja suhtautunut ymmärtäväisesti työläisten tarpeisiin. Sen jälkeen hyväksyttiin seuraava päätös (lainaan pöytäkirjasta):

„Niiden järjestöjen edustajat, jotka eivät ehtineet ostaa 1,5 puudan ruokanormia, kokoontuneina edustajakokoukseen päättivät:

I. Ajaa asiaa Toimeenpanevan Keskuskomitean, Työläisten ja Talonpoikain edustajain Moskovan Neuvoston sekä toveri Leninin kautta, että tyydytettäisiin täydellisesti kaikkien niiden järjestöjen pyynnöt, jotka ovat Moskovan Neuvoston päätöksen mukaisesti saaneet viljanostoluvan, kuluttaneet hirveän paljon toverijoukon rahoja, mutta joilta jäi vilja ostamatta heistä riippumattomista syistä. Tämä päätös on lähetettävä samanaikaisesti Yleisvenäläiseen Toimeenpanevaan Keskuskomiteaan sekä Työläisten ja Talonpoikain edustajain Moskovan Neuvostoon. Toverit Bunkin, Bemel ja Tjurin, jotka ovat jo käyneet Leninin luona, valtuutetaan uudestaan hänen puheilleen.

II. Antaa asian ajaminen kokonaisuudessaan saman valtuuskunnan vastuulle, joka on toiminut tähän asti, täydentäen sitä kahdella edustajalla, valtuuttaen Pietarin puolesta tov. Aleksejevin Arsenaalin edustajana ja Orehovo-Zujevon piirin puolesta tov. Korelovin”.

Pietarin edustajat tulivat seuraavana päivänä puheillemme Yläkauppahallille ja lausuvat jälleen hyvin jyrkässä muodossa tyytymättömyytensä, että olimme toimineet erikseen, ainoastaan Moskovan järjestöjen nimessä, ja vaativat minua lähtemään heidän mukanaan Brjuhanovin puheille. Kiihtyneet työläiset keskustelivat hänen kanssaan tiukasti ja vaativat antamaan luvan kuljettaa viljaa vapaasti tai antamaan leipää valtion varastoista. Brjuhanov vastasi, että on ennen muuta parannettava työtehoa sekä rautateiden kuljetuskykyä.

Siihen keskustelu päättyikin. Mutta pietarilaiset toverit eivät rauhoittuneet, vaan vaativat minua viemään heidät Leninin puheille. Minulle ei suotu edes mahdollisuutta poiketa valtuuskuntamme huoneeseen. Joku toi minulle päällystakin ja lakin, ja niin lähdettiin tai oikeastaan minua vietiin — Kremliin. Vastustin menoa ja olin kovasti hermostunut. Soitin päivystäjän välityksellä Troitskin portin vahtikojusta L. A. Fotijevalle ja pyysin

ottamaan vastaan ryhmän pietarilaisia työläisiä kiireelliselle asialle. Meidät päästettiin Kremliin ja me nousimme Kansankomissaarien Neuvoston vastaanottohuoneeseen. Sillä aikaa kun pietarilaiset keskustelivat pöydän ääressä vastaanottohuoneessa istuvan tytön kanssa, kerroin kaikesta L. A. Fotijevalle ja pyysin epäämään meiltä pääsyn Vladimir Iljitšin puheille, ettemme vaivaisi häntä, mutta ottamaan huomioon, että tovereiden vaatimukset ovat oikeita ja ne voidaan ratkaista ilman V. I. Leninin osanottoa. Tov. Fotijeva keskusteli työläisten kanssa ja lähetti meidät Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean puheenjohtajan tov. J. M. Sverdlovin luokse, joka otti meidät viivyttelemättä vastaan työhuoneessaan.

Pietarin työläisedustajat istuutuivat kokouspöydän ääreen ja minä J. M. Sverdlovin kirjoituspöydän viereen. Kerroin avomielisesti kaikesta, siitä, kuinka me, moskovalaiset, olimme Leninin puheilla, Elintarvikeasiain kansankomissariaatissa toimineen valtuuskuntamme työstä, äskettäin pidetystä yhteisestä kokouksesta ja Brjuhanovin keskusteluista pietarilaisten työläisten kanssa.

Jakov Mihailovitš keskusteli edustajien kanssa rauhallisesti ja sydämellisesti, kertoi meille maassa vallitsevasta vilja- ja polttoainetilanteesta, kyseli pietarilaisten tilannetta ja mielialoja, lupasi sitten puhua Vladimir Iljitšin kanssa ja antaa Elintarvikeasiain kansankomissariaattiin määräyksen, että pietarilaisten työläisten vaatimukset täytettäisiin samoin kuin moskovalaistenkin. Keskustelun loputtua Jakov Mihailovitš kätteli jokaista hyvästiksi ja ehdotti, että kävisimme syömässä Kansankomissaarien Neuvoston ruokalassa.

Poistuimme Kremlistä rauhoittunein mielin ja piristyneinä.

Pietarilaiset työläisedustajat matkustivat kotiinsa seuraavana päivänä, ja pian seurasivat samaa tietä Pietariin lähetetyt viljavaunut.

